

LUPȚA

le combat

Director : Mihai Korne

Redactor : Antonia Constantinescu

COSTUL ABONAMENTULUI PE UN AN

In franci francezi

FRANTA

FRF 250

EUROPA

FRF 300

Cu avionul :

AFRICA

AMERICA DE NORD

FRF 350

ISRAEL

AMERICA DE SUD

FRF 400

ASIA

AUSTRALIA

In alte valute tariful este majorat

pentru acoperirea cheltuielilor

bancare :

DM 100 - Fr. Eiv. 90 - L.St. 35

125, Bureaux de la Colline - 92213 St-Cloud - France

Telephone : (33-1) 46. 02. 05. 40 - Tetex 633520F

Commission Paritaire N° 65481 - C;C;P; : 11 341 71 A Paris

Telefax : (33-1) 46.02.14.37

Numărul 177

22 februarie 1992

PUTEM IEȘI DIN IMPAS

Primul tur al alegerilor locale a dovedit că FSN-ul putea fi învins acolo unde

opoziția era unită. Urmează alegerile parlamentare și prezidențiale care vor fi organizate de același guvern Fesenisto-Liberal. Apoi, Theodor Stolojan va lăsa probabil amintirea unei bune prezentări inițiale, urmată de eșecul devaluării leului la o treime, de inflație și de dezbaterile parlamentare prin care SRI-ul a obținut controlul funcțiunii publice, păstrarea secretului securității și ale activității sale și autonomia financiară prin organizarea întreprinderilor proprii.

Beneficiara acestor operații, noua securitate a mers însă prea departe. Nu se poate ca opinia publică să nu reacționeze când își va reveni din actuala stare de prostrare. Noii securiști nu se mai pot ascunde în spatele FSN-ului, împărțit în fracțiuni și compromis, atât în țară ca și în străinătate. SRI-ul are nevoie de un alt paravan, dacă nu nou, cel puțin mai acceptabil. Conducerea Partidului Național Liberal (PNL) pare gata să i-l ofere. La alegerile locale, PNL s-a folosit de dorința de unitate a opoziției ca să obțină alegerea unui număr cât mai mare de candidați, fie pe listele Convenției Democratice, sau, unde putea, pe cele proprii. Pentru alegerile legislative și prezidențiale, Radu Câmpeanu a declarat că-și va relua libertatea.

Manevra are ca scop realegerea lui Iliescu la președinție, cu speranța ca actualul președinte PNL să formeze viitorul guvern. Ca să reușească trebuie ca opoziția să se împartă între mai mulți contracandidați la președinție. Cum cel puțin unul dacă nu amândoi foștii candidați învinși în mai 1990 vor să se reprezinte, deși nici unul nu mai are șanse, candidatura lor poate doar să permită realegerea actualului președinte.

Ca să poată servi drept paravan SRI-ului și ca viitorul guvern să fie acceptat de opinia publică, componența sa trebuie să fie mai pestriță decât actuala coaliție. Putem avea, deci, după alegeri, în capul ministerelor persoane de toate soiurile, al căror numitor comun nu va fi nici opțiunea politică, nici caracterul, ci complezența față de SRI. Realiștii deținători ai puterii nu vor fi miniștrii, ci directorii și șefii de serviciu desemnați de noua securitate. De fapt oamenii aceștia. Înalții funcționari care, prin decizia parlamentului, luată în ianuarie 1992, sunt

numiți în urma aprobării SRI-ului!... România riscă să capete astfel un Un guvern liberalo-securist în care liberalii țin afișul și securiștii puterea.

Cu asemenea guvern, politica actuală nu se va schimba. Dimpotrivă, racilele sale se pot accentua, paravanul liberal fiind mai apt să inducă în eroare decât a fost cel pseudo-socialist al lui Petre Roman. Desigur, înșelătoria nu va putea dura și poate chiar va limpezi mai repede confuzia. Cadrele liberale care nu au nici versatilitatea, nici foloasele conducerii PNL s-ar putea să reacționeze și ele.

Pe plan extern însă, un prim ministru liberal controlat de SRI poate face mai mult rău chiar decât guvernele alcătuite de miniștrii FSN din fosta nomenclatură.

În prezent, țările care n-au experimentat comunismul atribuie abuzurile și corupția din statele fost-comuniste faptului că actualii responsabili au fost formați de acel regim. Când însă apar sau vor apare așa ziii foști opozanți, ba chiar adversarii politici ai comunismului, cum o spun sus și tare miniștrii liberali, dar sistemul se va menține, concluzia, inevitabilă, va fi că oamenii, nu regimul sunt de vină. Asemenea judecăți pripite nu pot decât să prelungească lipsa de interes față de România, când tocmai colaborarea cu Occidentul ne poate ajuta să ieșim din impas. În zadar efortul nostru caută în restul Europei, în America și în țările dezvoltate din Asia o cooperare cât mai grabnică, dacă noii securiști ascunși în spatele vechilor liberali paralizază orice tentativă de reformă reală.

Să nu ne înșelăm. Liberalii care au făcut România modernă și actuala conducere PNL nu au multe lucruri în comun. Partidul Brătienilor era un partid de progres social și de inițiativă economică, cu oameni de curaj ce știau să-și asume răspunderile dar și sa renunțe la posturi ca să nu accepte orice compromisuri. Desigur, nici atunci, epogonii n-au mai fost de aceeași statură. După 23 August 1944, colaborarea între Gh. Tătărescu și Ana Pauker a dat naștere spiritului "gușist" care a făcut mult rău și se regăsește și în actuala conducere. Acest spirit nu va putea da niciodată un elan nou ideii

liberale, elan de care România are nevoie ca să iasă de pe făgașul totalitarismului politic

și economic.

Dacă de peste doi ani formulele PNL-ului și lozincile FSN-ului se aseamănă, dacă cei dintâi îi acuză pe cei din urmă că le-au furat programul, este fiindcă și unii și alții erau și sunt lipsiți de idei creatoare, înșirînd doar fraze sonore al căror răsunet se pierde pe zi ce trece.

Credem că a fost o greșeală din partea adevăratei opoziții să fi făcut atâtea concesii conducerii PNL în cadrul Convenției Democratice. Concesiile nu au întărit ci au slăbit opoziția derutînd chiar și pe mulți din membrii și alegătorii partidului liberal. Cum puteau aceștia să înțeleagă de ce conducerea PNL cere să nu fie criticați, necum atacați, stîlpii actualei puteri, treimea Iliescu-Măgureanu-Bîrlădeniu.

Ar fi dăunător ca opoziția să accepte în continuare asemenea confuzie în preajma alegerilor parlamentare și prezidențiale. Alegătorii știu că situația țării nu se va schimba dacă Petre Roman sau Theodor Stolojan vor fi înlocuiți mîine de un prim ministru liberal, sub conducerea aceluiași președinte al țării și sub tutela SRI-ului. Atare cîrdășie nu oferă decât pierderea altor iluzii, altor energii și altor ani.

Ca să cîștige alegerile, Convenția Democrată trebuie să se supună la o minimă disciplină. Convenția nu poate prezenta țării personaje velleitare și versatile care nu inspiră încredere nici propriilor partizani, necum celorlalți alegători.

Convenția are nevoie să desemneze un singur candidat la președinție și un viitor prim-ministru, să stabilească candidaturi destoinice la Senat și Adunarea Națională și să elaboreze un program îndrăzneț, care poate fi greu, dată fiind situația în care ne aflăm, dar trebuie să fie eficace și curajos. Pe plan economic suprimînd subvențiile dar asigurînd despăgubiri pentru șomeri și pe plan politic desființînd SRI-ul și reducînd la o treime bugetul armatei.

Alegerile locale au dovedit o maturitate a corpului electoral pe care mulți aflați sau tînjind la putere nu o bănuiau, dar care ne întărește convingerea că putem ieși de pe acuma din impas, nu însă oricum și nici cu oricine.

Mihai Korne

Rezultatele primului tur al alegerilor locale

Comisiei electorale centrale în prezentarea rezultatelor, după 9 zile de la vot, este izbitoare.

Totalul circumscripțiilor pe țară - 2951
numărul alegătorilor înscriși - 16.404.144
numărul votanților - 10.647.856 (64,91%).
Primari Din totalul de 2951 au fost aleși la primul tur 1340 : FSN - 764 (56,01%).
Independenți - 191 (14,25%). Convenția Democrată (CD) 100 (7,46%). PDAR - 70 (5,22). PUNR 38 (2,84%) Convenția pentru Democrație 17 (1,27%). PNL - 6 (0,45). Mișcarea Ecologistă - 5 (0,40%)
Consilieri. Din totalul de 40.178 au fost aleși la primul tur 38946 : FSN - 15670 (40,24%). CD - 8088 (20,77%). PDAR 4532 (11,64%) UDMR 2606 (7,69%). Independenți - 2425 (6,23%) PUNR 1508 (3,87%)

La turul doi (23 februarie) alegerile vor avea lor pentru 69 de circumscripții, același număr pentru consilieri și pentru primari.

București. Au participat la vot 944.849 alegători din care 55.493 au fost voturi nule.
Crin Halaicu - CD 45,9% și Cazimir Ionescu, FSN - 31,47% sînt în balotaj. Cele 75 de mandate de consilieri au fost distribuite astfel: CD - 32 (43%). FSN - 23 (31%); Partidul România Mare - 6 (7,3%)

(Rezultate difuzate la Radio București, în 18 februarie)

Alte orașe

Miercurea Ciuc, UDMR 78%

Timișoara: C.D. 60%

Tg. Mureș - independent susținut de UDMR 59%.

Brașov: cele 31 de posturi de consilieri sînt repartizate astfel: CD - 11, FSN - 7, UDMR - 3, PL-AT - 2, Convenția Ecologilor Partidul România Mare, PDAR și FSN-SD cîte un consilier. Pentru funcția de primar - balotaj între CD, 43,68% și FSN 21,55%

Galați: balotaj între Uniunea Stîngii Democratice 36% și C.D. 26%; FSN 20%.

Iași: balotaj între C.D. 43% și FSN 42%.

Cluj: balotaj între CD (+ UDMR) 45% și PUNR 30%; FSN 18%.

Craiova: balotaj între FSN 30,27% și CD 24,4%.

Brăila: balotaj între FSN 47% și CD 12%.

Suceava: balotaj între MER și CD

Buzău: balotaj între PUNR și FSN

Cea mai slabă participare la vot:

Dimbovița - 58,5%; - Maramureș - 57% și

Mehedinți cu 56,6%

(Radio București, "Adevărul")

Absurditățile legii electorale au apărut clar în rezultatele primului tur al alegerilor. Astfel, la București, din cauza sistemului "resturilor", pentru a putea fi ales, fiecare consilier municipal al Convenției Democratice a avut nevoie de 12.760 de voturi și candidatul FSN-ului de 12.160, în timp ce, grație "resturilor", împărțite la partidele mici, acestea nu au avut nevoie, ca să aibă fiecare cîte un consilier, decît de 4.629 de voturi (Uniunea Stîngii Democratice, din care face parte PSM-ul lui Ilie Verdeș), 4530 (Partidul Producătorilor Liberi) și 4293 (Partidul Republican). Cum partidele mici au fost de multe ori creații artificiale ale puterii pentru a diviza voturile, aceste formații care au împreună 9 consilieri din numărul total de 75 de consilieri ai capitalei, vor putea determina în multe cazuri hotărîrile consiliului municipal.

Lipsa de obiectivitate a membrilor

Judecătorul Ion Ionescu a dat cifrele participanților și abținerilor (v. alături datele transmise de Radio București) dar nu și repartitia voturilor pe țară, așa cum fusese dată cu două ore mai devreme pentru București. Aici, ponderea opoziției era de 45,9% față de FSN, 31,4%. În schimb, judecătorul a dat numai procentele pe țară a celor aleși: FSN, 40,24% și Convenția Democrată, doar 20,77%. Cum însă în comunele mici un consilier poate fi ales cu cîteva sute de voturi și în orașele mari au trebuit mii, iar în București chiar peste zece mii, rezultatele comunicate aveau ca obiectiv să inducă populația în eroare și să descurajeze.

Cît despre fraudă electorală - cu cele zece la sută constatate în anumite locuri, rezultatele au putut fi inversate în multe cazuri.

M.K.

APEL

Ca membri cu state de serviciu mai vechi sau mai noi ai PNL ne adresăm astăzi, după primul tur al alegerilor locale din țara noastră, tuturor aceluia care se simt aproape de valorile liberale, indiferent de actuala lor apartenență la vreun partid politic sau altul.

Acest prim tur a demonstrat că acolo unde a existat unitatea opoziției în jurul Convenției Democratice, s-a cîștigat sau pozițiile candidaților Convenției se află cel mai bine situate pentru cel de-al doilea scurin.

Aceste alegeri sînt deosebit de importante din două motive: întîi că prin modificarea și înlocuirea vechilor structuri locale se poate arăta clar opțiunea populației către revenirea la democrație și astfel sînt prefigurate și viitoarele alegeri legislative; apoi, că o schimbare a oamenilor și structurilor învechite conferă credibilitate României pe plan internațional. Pe plan intern, rezultatele alegerilor locale, dacă ele vor însemna o ruptură cu comunismul, pot duce la crearea altei situații decît cea moștenită și în parte agravată de regimul Iliescu-Roman-Stolojan.

De rezultatul viitorului vot va depinde încrederea de care s-ar putea bucura România, mai ales în străinătate, în vederea unei alternative politice democratice. Fără investiții masive de capital străin, care nu vor fi acordate vechilor structuri, actuala

situație dezastruoasă în care se află populația țării nu va putea fi îmbunătățită. Vechea lozincă "prin noi înșine", confiscată de altfel de Ceaușescu, nu mai este valabilă în actualul context.

În consecință, numai prezența tuturor la vot pentru cel de al doilea tur de scrutin și votînd pentru primarii și consilierii propuși de Convenția Democrată, pentru acei oameni care au promis că vor fi niște gospodari cinstiți, destoinici și devotați intereselor populației, se poate realiza adevărata eliberare de comunism.

În faza în care se află țara noastră, nu rivalitățile de partid sau de persoane sînt cele care trebuie să-i anime pe oamenii cu crezuri liberale, ci interesele supreme ale țării. Neluîndu-le în considerare, așa cum s-a întîmplat la Oradea sau la Sibiu, susținem în continuare actualele structuri neocomuniste, care nu pot și nu vor să gîndească și să acționeze altfel decît au făcut-o în cei peste patruzeci de ani de dictatură comunistă.

Numai unirea în jurul Convenției Democratice, astăzi ca și mîine la alegerile legislative, poate crea acea dinamică necesară ivirii unei alternative la conducerea țării.

Numai unitatea întregii opoziții din România îi poate oferi victoria care să aducă apoi țara la o viață prosperă și de speranțe pentru fiecare.

Vintilă Brătianu, Grigore Calligari,
Constantin Mareș, Adrian Niculescu,
Radu Roșianu, Laura Săulescu-Riga,
Ion Vitez, Dinu Zamfirescu

DICTATURA PROVIZORATULUI

Pare aproape de la sine înțeles că orice concluzie privitoare la rezultatele alegerilor de la 9 februarie este prematură, câtă vreme în atâtea locuri va fi nevoie de un al doilea scrutin. Și totuși nu este deloc așa. La 9 februarie s-a votat, iar voturile n-au fost cîtuși de puțin provizorii. Rezultatele înregistrate, chiar și acolo unde s-a ajuns la balotaj, nu sînt nici ele provizorii. Opțiunile și tendințele manifestate la primul tur de scrutin sînt, de asemenea, certe. Votul, rezultatele și orientările de la primul scrutin constituie, prin urmare, o realitate; cele de la al doilea tur vor fi o altă realitate, ambele putînd fi analizate atît separat, cît și împreună.

Pentru moment, nu există decît una, realitatea de la 9 februarie. A evita examinarea ei nu înseamnă o dovadă de prudență, ci o instalare imprudentă în ambiguitate. În ambiguitatea provizoratului, atît de profitabil pentru unii de doi ani încoace. Fără îndoială că la al doilea tur de scrutin este posibil să se producă modificări, unele poate spectaculoase, în raport cu situația realizată după cel dintîi. Ceea ce nu fi dă însă acesteia un caracter de provizorat. Cunoașterea și analiza ei sînt, în consecință, nu doar normale, ci și obligatorii.

Iată însă că prima constatare posibilă în legătură cu alegerile de la 9 februarie este plasarea lor sub semnul impreciziei. Întîrzierea anunțării complete a rezultatelor definitive, indiferent care i-ar fi explicațiile, arată limpede existența unui blocaj instituțional, pe cît de penibil, pe atît de grav în consecințe. Mai întîi pentru că prin această lamentabilă întîrziere, România se situează din nou în categoria țărilor exotice, din lumea a patra sau a cincea, unde numărătoarea încă se face cu pietricele, bețișoare, scoici, iar populația este risipită prin savane fără sfîrșit ori prin jungle de nepătruns.

Se creează, apoi, în rîndul electoratului o stare de neîncredere și de lehamite generatoare de pasivitate civică, stare comodă pentru niște guvernanți interesați doar în rămînerea la putere, dar pe termen mai lung extrem de primejdioasă. Presupunînd ca-și vor păstra funcțiile și privilegiile, indiferența civică pe care au cultivat-o din cinism sau miopie politica se va întoarce împotriva lor cu toată forța distructivă a descoperirii sociale, generată de apatie și anarhie.

În al treilea rînd, această neseriozitate ce

frizează insolența, implică direct responsabilitatea guvernului Stoiloian. Guvern de "tranzitie", guvern cu durată limitată, guvernul Stoiloian a avut o sarcină cît se poate de precisă: să organizeze corect alegerile. Iată însă că de la primul tur de scrutin al primelor alegeri, guvernul Stoiloian se dovedește nu numai perfect incapabil să o facă, dar și amestecat în jocuri politicianiste dubioase.

Într-un interviu cu titlul bombastic - "Urmează alegerile generale" -, publicat în *Adevărul* de joi, 6 februarie 1992, primul ministru se referea la existența unor calcule de culise în legătură cu șinerea alegerilor legislative. "Cei care vor ieși mai bine la alegerile locale - afirma sigur pe sine dl. Stoiloian - vor spune hai să facem cît mai repede și alegerile generale, iar cei care vor ieși mai puțin bine vor contesta alegerile locale, vor găsi iar fel de fel de motive ș.a.m.d. Și bănuiesc, vor considera că e necesar mai mult timp ca să se pregătească mai bine pentru alegerile generale". Vasăzică, dl. Stoiloian era sigur, înainte cu cîteva zile de 9 februarie, că vor exista îndoieli în privința rezultatelor și ca unii, nu se spune cine, "vor găsi iar fel de fel de motive". Afirmînd că nemulțumiții vor găsi IAR "fel de fel de motive", dl. prim ministru apolitic și neutru semnaliza totuși foarte clar în direcția opoziției, acuzată indirect că și după alegerile din 1990 ar fi găsit "fel de fel de motive". Dl. Stoiloian anticipa, deci, o victorie a Frontului și o nouă contestare din partea opoziției. O atitudine banal și fără echivoc fesenistă, deși dl. Stoiloian a declarat de multe ori că nu este interesat de politică. O face și în interviul amintit, unde menționează însă, după o logică strictamente personală, că nu este interesat politic de alegeri ... fiindcă, personal, nu va candida. Pentru dl. prim ministru așadar, interesele politice de alegeri n-ar fi decît cei care candidează. Nu este singura afirmație excentrică din acest interviu, unde dl. Stoiloian, în stilul său placid elementar declară, de exemplu, că ideea întocmirii Constituției ar fi apărut după formarea guvernului pe care îl conduce. "Atunci - spune cu seninătate dl. Stoiloian - a apărut în mod logic ideea: hai să facem Constituția". Deci, actualul prim ministru nu știe și nu știa că principala îndatorire a parlamentului ales la 20 mai 1990 era tocmai redactarea Constituției, acest parlament fiind, în definitiv, o Adunare Constituantă. Să fie primul ministru al României atît de neștiutor sau domnia sa joaca într-un chip remarcabil rolul neștiutorului ?

Oricum, atît interviul din *Adevărul*, cît și atitudinea față de scandalosă păstrare la secret a rezultatelor complete și definitive de la primul tur de scrutin pentru alegerile locale situează guvernul Stoiloian într-o situație politică foarte delicată. În mod normal, această întîrziere poate declanșa o criză, de pildă în cazul în care miniștrii nefeseniști și-ar asuma responsabilitatea de a nu se implica în atît de compromișătorul joc al neanunțării clare a rezultatelor.

A doua constatare îngăduită de votul de la 9 februarie anulează practic mult răspîndita opinie după care electoratul românesc ar fi dominat în continuare de reflexele și mentalitățile generate de comunism. Împrejurarea că în orașele mari voturile în favoarea Convenției Democratice au fost hotărît mai numeroase decît cele în favoarea FSN indică limpede existența unei masive nevoi de schimbare și, totodată, a unei largi nemulțumiri față de actualul partid de guvernămînt. Pentru FSN s-a votat mai cu seamă în mediul rural, ceea ce pe de o parte arată că electoratul acestui partid este unul predominant conservator, iar pe de altă parte că adevărata bază a formațiunii lui Petre Roman o constituie vechile structuri comuniste, deși liderul național face risipă de vorbe multe și mari împotriva lor. Dependența locuitorilor de la sate de autoritățile locale și de mafiile acestora este în continuare considerabilă și este probabil ca nu atît conservatorismul, cît clientelismul și frica de represalii au orientat decisiv voturile pentru FSN în mediul rural. De altminteri, în România nu au avut loc manifestații și mișcări de protest împotriva reformelor, nemulțumirea populației fiind provocată, dimpotrivă, tocmai de caracterul lor superficial și de aplicarea premediat haotică.

Provizoratul instituit de puterea fesenistă nu are nimic comun cu un program de reforme. Dacă dictatura comunistă a mizat pe eternitate, noua putere a instituit o dictatura a provizoratului profitabil simulărilor și jumătăților de măsură, încercînd să tragă cît mai multe foloase dintr-o debandadă în bună parte provocată. Graba lacomă, de pildă, pe care noua nomenclatură politică a pus-o în preluarea cartierelor locuite altădată de demnitarilor comuniști rămîne una din probele cele mai evidente și mai triste ale meschinăriei și mediocrității acesteia. Măcar dintr-un calcul politic elementar noii politicieni ar fi trebuit să reziste ispitei de a se muta în cartierul Primăverii din București. N-au făcut-o, iar sfidătorul lor ciocoism i-a compromis fără drept de apel. Rezultatele votului de la 9 februarie nu reprezintă decît un început.

În sfîrșit, aceste rezultate, chiar incomplet cunoscute, scot în relief importanța Convenției Democratice și, în cadrul ei, a rolului de liant pe care l-a avut Partidul Alianței Civice. Într-un fel, aceste rezultate obligă Convenția la o coeziune responsabilă și la abandonarea vanităților politicianiste. După 9 februarie și indiferent ce se va întîmpla la al doilea tur de scrutin, Convenția Democratică are de spus un cuvînt greu pentru viitorul țării. O datorie, și nu un drept.

Mircea Iorgulescu

(text transmis la Radio Europa Liberă)

ARHIVĂ

"Primul pas în direcția cea bună" Editorialul publicat sub acest titlu în Buletinul de Informație pentru Români din Exil (BIRE), de la Paris, 16 octombrie 1989, se încheie astfel:

În momentul de față preocuparea primordială este aceea de a ști cine va lua inițiativa îndepărtării lui și cum se va putea înfăptui.

La aceste întrebări primii chemați să răspundă sunt părtașii puterii, oamenii cu funcții de partid, în aparatul de stat și în armată. Ei au obligația și posibilitatea să-l înlăture.

Este de altfel și perspectiva în care s-a plasat "Frontul Salvării Naționale", organizație recent apărută în țară din care fac parte și fruntași ai partidului. Cerînd participanților la viitorul Congres PCR să nu-l mai aleagă în funcția de secretar General pe Ceaușescu, membrii acestui Front au făcut primul pas în direcția cea bună.

Radu Câmpeanu

● Unui străin, poposit în provincia românească, i-ar fi fost greu să ghicească evenimentul politic național al momentului. Semnele campaniei electorale, afișele, lipseau. Nu-s bani, nu-i hîrtie, ba uneori puținele afișe dispar, smulse de adversarii politici mai puternici și mai bine plasafi. În Piatra Neamț nu s-a aflat decît un singur afiș, al Uniunii liberale Brătianu, scris... de mînă.

● În schimb, manifeste denigratoare au circulat, făcute de cei cu dare de mînă. În județul Giurgiu, FSN-ul a pus în circulație fluturași de tipul: "dacă Convenția Democrată va cîștiga alegerile, va da Transilvania Ungariei"! În manifeste apare o caricatură a Regelui Mihai, care și el, dacă ar domni, ar ceda Transilvania... Tot la Giurgiu, unul din senatorii FSN a creat o filială PUNR, împreună cu adepții "aripei Iliescu".

● Campania electorală a FSN-ului a fost inaugurată oficial de liderul său național la Brașov, oraș cu trecut protestatar, înclinat vijelios spre opoziție și unde partidul de guvernămînt avea greutăți (la 20 mai 1990, FSN a obținut 49%). Candidatul fesenist e ... doi! Actualul primar, ing. Ion Gonțea, și un "independent", Dragomir Bălan, susținut de "aripa Iliescu", reprezentată de sub-prefectul Iancu Vespasian. Din partea Convenției Democratice candidează pentru primărie ing. Adrian Moruzi. Lucrurile au fost atît de înfierbîntate în urbea de pe

Timpa, încît, doar la o săptămînă înaintea alegerilor, datorită unor sabotări reciproce în cadrul prefecturii, cantitatea de hîrtie pentru tipărirea buletinelor lipsea cu desăvîrșire. ● La televizor, "Studioul electoral" a fost mai degrabă o emisiune în care s-au revelat talentele comice ale candidaților, dacă nu capacitatea lor de a paraliza orice mobilizare a simțului civic. Comisia parlamentară aleasă să drănuiască egal timpul între 80 de partide, nu și-a ridicat ochii de pe ceas, așa că restul programelor puteau fi împănate cu mesaje atractive ale puterii, fără teamă de sancțiune. De altfel, "Studioul electoral" și-a încheiat existența în confuzie: în seara de 6 februarie, în locul emisiunii Convenției Democratice a fost transmis reportajul din ajun: vizita delegației PNL, în frunte cu dl. Radu Câmpeanu, în Valea Jiului. Conducerea PNL a protestat pentru această insistență jenantă. ● În municipiul Galați, PNL a candidat pe liste separate. A renunțat însă la candidatul său la funcția de primar, în favoarea candidatului CD, Octavian Bologa. La primul tur a ieșit Uniunea Stîngii Democrate care va fi în balotaj cu CD. Un membru al conducerii locale PSM (care face parte din USD) a declarat că "Memorialul durerii" (despre închisorile comuniste) este o ficțiune, fiindcă deținuții primeau în fiecare zi lapte, unt, aveau căldură în celule, iar gardienii nu i-au bătut niciodată fiindcă ar fi fost pedepsiți. În oraș, Convenția Democrată are o situație financiară foarte grea. Nu are fonduri pentru a scoate un ziar propriu iar PAC-ului i s-a repartizat o clădire care va fi demolată și este

într-o stare de degradare avansată. ● La Cluj, FSN-ul a obținut în 20 mai 1990 doar 27%. Prezența nomenclaturiștilor la conducere, printre care prefectului Grigore Zanc, pe fondul eșecului politic (5000 de șomeri declarați din 400.000 de locuitori) și a combinațiilor suspecte cu firme private, au făcut ca PUNR-ul local să -și ia aere de partid de opoziție. Președintele acestuia a cerut chiar să fie schimbat Petre Roman de la conducerea FSN, fiindcă a ignorat rapoartele Vetrei Românești. Candidatul CD la postul de primar Petre Lițiu, aviator (r), membru fondator CADA, președintele filialei PAC, a avut un procent de 45% de voturi, aflat în balotaj cu candidatul PUNR. ● La Timișoara campania împotriva Convenției a avut două formule dispartate: "nu votați cu nimeni" sau "dacă votați cheia, votați alipirea Banatului la Ungaria!" "Renașterea Bănățeabnă" (ziarul lui I.C. Drăgan) afirma că pe lista lui Viorel Oancea, candidatul Convenției se află informatori ai securității. În disperare de cauză FSN a făcut o coaliție locală cu PUNR și PDAR. Viorel Oancea a cîștigat cu 60%, CD deținînd deja 56% din consiliile municipale. ● Comentariul agențiilor străine

ELECTORALE

de presă: Associated Press: "... acest scrutin a avut valoare de test pentru capacitatea opoziției democratice unite de a-i scoate din posturi pe funcționarii comuniști care au mai rămas, și de a-și promova șansele în viitoarele alegeri" ● Agenția spaniolă EFE: "atmosfera de apatie a fost nota dominantă a alegerilor locale din România." Agențiile Reuter, France Press și Associated Press remarcă schimbarea de echilibru politic în defavoarea FSN, opoziția unită dînd imaginea unei forțe care se poate măsura cu partidul de guvernămînt. ● S-au mobilizat în jur de 9000 de observatori români, din doua organizații - Pro Democrația (cca 7000) și LADO (cca 2000). Purtătorii de cuvînt ai acestei din urmă asociații de apărarea drepturilor omului considera că, pentru primul tur, procentul de fraudă ar fi de 10%. ● Observatori străini au declarat că au constatat "anomalii care trebuie depășite, în legătură cu listele - și cu unul sau două aspecte ale legii electorale, care trebuie revizuite mai ales pentru următoarele alegeri generale" (Richard Harley, conducătorul delegației Consiliului Europei). ● Deși a avut loc un referendum și s-a făcut recensămîntul, listele duble, lacunare sau, dimpotrivă fantomatice au fost un fenomen curent. La Tg. Mureș au aparut chiar buletine de identitate cu falsificarea adresei, ca să fie mai mulți români în oraș... O altă anomalie: buletine duble sau pur și simplu într-un surplus suspect. ● Observatorii au putut avea surprize vizitînd sediile marilor partide. În timp ce Petre

Roman se lăfăia, pe canapea de mătase, optimist și democrat la sediul FSN, Aleea Modrogan, 22 (vila Brîncoveanu); PAC, neavînd sediu, și-a primit oaspeții în casa particulară a vice-presedintelui, prof. univ. Alexandru Popovici, pe o străduță de pe lîngă Filantropia.... ● Singura localitate pe țară unde nu s-a votat a fost la Săpînța. Primarul lor, Toader Steța a fost radiat de pe lista candidaților ca urmare a unei condamnări penale, pronunțate de judecătoria din Galați, în schimb a apărut printre candidați Ion Ilieș, fost activist de partid. Buletinele aduse în comună au fost distruse și la centrul de votare, cabinetele și urna n-au fost confecționate. ● Primarul din Buftea, Nicolae Rovinaru, alungat de săteni pe 22 decembrie 1989, candidează acum ca "independent", cu toate ca nu locuiește și n-a locuit niciodată la Buftea. ● Cînd toată lumea aștepta să vadă, pe zece februarie noaptea, emisiunea tv SOTI, cu reportaje și comentarii despre alegerile din ajun, conducerea televiziunii a considerat că telespectatorii sînt mult mai pasionați de Jocurile Olimpice de la Alberville, suprimînd transmisia. Abia marți noaptea SOTI a putu să emită, printre altele, un reportaj despre

soarta buletinelor de vot. Puteau fi văzuți saci mai mult sau mai puțin deschiși, răsturnați, aruncați care încotro. Spațiile de depozitare prevăzute erau neîncăpătoare. Într-adevăr, buletinele

cuprindeau și 50 de pagini, în București alcătuiind 4 volume. În aceste condiții, însă, cum vor putea fi rezolvate eventualele contestații? ● Abia după mai mult de o săptămînă, Comisia Electorală Centrală a binevoit să dea rezultatele. Dar nu raportîndu-le la numărul de locuitori. Numărul de primari aleși nu este semnificativ, pentru că nu se pot compara voturile obținute de un primar din Cucuieții din Vale cu cele obținute de un primar într-o aglomerație urbană. Este evident că manipularea rezultatelor urmărea un efect psihologic de demobilizare a electoratului opoziției. Curios este că membrii opoziției din guvern n-au reacționat. Dar nici ceilalți. ● Dacă în timpul campaniei electorale "Azi", ziarul FSN de obediență Roman a declanșat o campanie de defăimare a PAC ("extrema dreaptă, Partid Anti Cetățenesc, căruia nici în glumă să nu i se acorde încredere" !...) însoțită de un serial anti-american ("Mitologii americane" în care era "revelat" faptul că CIA îl plătește pe N. Manolescu "corupt, cumpărat de o poliție străină"), în preajma celui de al doilea tur, pe 18 februarie, a publicat, pur și simplu, manifestul Partidului "România Mare", prin care electoratul acestuia era chemat să-l aleagă pe candidatul FSN la funcția de primar al Capitalei, Cazimir Ionescu.

**ABONAȚI-VĂ LA
LUPTA**

HIDRA DE TIP NOU

În vara lui 1975, un zvon traversa Bucureștiul, stîrnind fiori: se murmură ca Bulgaria ar fi cerut să devină a șaisprezecea republică a Uniunii Sovietice; că, dată fiind lipsa unei frontiere comune, această adeziune pune serioase probleme de omogenitate teritorială; că, pentru a evita aceste probleme, s-ar fi cerut României să cedeze un coridor ce urma să unească cele două țări.

Atunci, entuziaștii defineau zvonul ca absurd. Acum, se știe că un astfel de proiect a existat, inițiat în special de Todor Jivkov, care, printr-o continuitate slavă astfel asigurată, spera să rezolve o serie de probleme interne ale Bulgariei.

Prima învățătură a acestei aventuri - din fericiro ratață - este că, totuși, de cele mai multe ori prezența fumului indică existența unui foc. Fie el și mocnit.

În haosul ultimelor săptămîni, o informație mai mult decît ciudată referitoare la România a fost trecută cu vederea de o parte a presei occidentale și, în special, de toți observatorii francezi. Este vorba de o fraza ambiguă a primului ministru Stoiloian, care, la jumătatea lui ianuarie, afirma în cadrul unei conferințe de presă, că România ar putea adera la Comunitatea Statelor Independente (CSI), avatar recent al Uniunii Sovietice. Idee într-atît de neliniștitoare încît, prompt, purtătorul de cuvînt al Ministerului român de externe s-a simțit obligat nu chiar s-o infirme, dar să o moduleze, dîndu-i un caracter de vagă posibilitate.

Cam în același timp, Boris Elțin pune chestiunea reunificării cu Basarabia sub semnul, la fel de ambiguu, al eventualei adeziuni a României la CSI. Ministrul rus de externe declara la rîndul său că se poate imagina intrarea în CSI a unor state care nu au făcut parte din URSS, cum ar fi România și Bulgaria.

De data asta, chiar și entuziaștii cei mai înrăiți vor recunoaște că, fără foc, nu s-ar fi răspîndit atîta fum.

Am putea considera ca un prim semn premonitoriu declarația dlui Adrian Năstase din toamna lui 1990, potrivit căreia dacă Occidentul nu vrea să accepte prezența României în structurile sale, aceasta are către cine se întoarce. La vremea lor, spusele ministrului au fost interpretate (prost!) ca o amenințare de asociere cu ... Japonia. Ar fi interesant de aflat dacă, atunci, dl Năstase știa care urma să fie cursul lucrurilor în URSS...

O altă ciudățenie o constituie faimosul tratat Iliescu-Gorbaciov, sau, mai bine spus, faptul că acesta nu a fost niciodată propus spre ratificare. Oare nu trebuie să vedem în această "uitare" un dezinteres al ambelor părți pentru textul în sine? Și atunci nu ne este oare permis să ne imaginăm că el a fost conceput nu pentru a fi aplicat ci doar pentru

a obișnui opinia cu ideea unei continuări a relațiilor "privilegiate" dintre România și imensa ei vecină? În fond, azi, eventuala asociere, cu respectul convenit al suveranității și al independenței, apare într-o lumină mult mai bună decît simpla *subordonare* ce reieșea din tratat!

O reacție paradoxală după semnarea tratatului a fost aceea a președintelui Havel, care, într-o primă fază, considera actul drept pozitiv și sugera că și celelalte țări din Est ar trebui să urmeze exemplul românesc. Ca și în cazul dlui Năstase, ne putem întreba dacă președintele cehoslovac se bizuia doar pe o intuiție. Ceea ce e cert, este că el își știa țara amenințată de iminentă ruptură și că era - și continuă probabil să fie - convins că numai intrarea într-o structură supra-statală poate frîna procesul de dezintegrare.

Cu o curioasă uniformitate, raționamentul e valabil pentru aproape tot Estul european. Posibile explozii naționale de tip iugoslav, eventuale revendicări teritoriale - pericolul a apărut prea brusc, simultaneitatea fenomenelor e prea uimitoare pentru ca totul să poată fi pus pe seama întîmplării. Nu e mai logic să imaginăm o așțare colectivă și concomitentă menită să producă un fenomen omogen în întreaga regiune? E interesant de subliniat că, în fond, tot Estul e confruntat cu *aceeași* problemă! În felul acesta, urmînd o politică a impasului, se putea asigura o certitudine: în situația creată nu se poate întrevăde decît o singură soluție, iar aceasta e aplicabilă tuturor. E vorba, desigur, despre soluția supra-statală, cea care trece prin "spiritualizarea" frontierelor. E oare o simpla coincidență faptul că noua Comunitate a Statelor Independente a fost creată chiar în momentul cînd, la Maastricht, se adînceau legăturile între cei 12 și se multiplicau transferurile de suveranitate?

Că ne îndreptăm spre confederația europeană, după formula lui François Mitterrand, sau spre "casa comună" imaginată de Gorbaciov, diferența nu e decît lexicală. Ambele idei au același conținut, finalitatea nu poate fi decît una și aceeași. Drumul e, desigur, lung și, deocamdată, nimic nu poate oferi o garanție absolută de reușită. Actuala situație - Comunitatea europeană în Vest, apoi haosul din centrul și Estul continentului și, în sfîrșit, Comunitatea Statelor Independente - nu e decît prima fază a unei complicate tranziții. Faza următoare ar putea fi bi-polară. Pentru asta, statele din centrul și răsăritul Europei trebuie să dispară, atrase într-una dintre cele două mari structuri. Greu de crezut, însă, că ele se vor putea integra în sistemul occidental, care le-ar sufoca atît din punct de vedere economic cît și politic. Iata de ce transformarea URSS-ului în CSI va apărea în curînd ca o soluție absolut necesară, morală chiar, prin faptul că oferă posibilitatea adeziunii voluntare. Odată cele două Comunități rămase singure în spațiul european, se va putea intra într-o perioadă de vertiginoase jocuri politice tinzînd spre

contopirea finală într-o confederație, sau într-o casă comună.

Desigur, cele enunțate mai sus nu reprezintă decît o simplă ipoteză. Însă o ipoteză plauzibilă, căreia, deocamdată, nimic nu pare a i se putea opune. Dimpotrivă. Căci, în starea de spirit în care ne aflăm de cîțiva ani încoace, ea reprezintă ultima soluție în fața unor dezagremente himerice cu care nu încetăm să fim intoxicați.

Această supra-Europă ar pune un punct final tuturor naționalismelor stîrnite din senin acum doi ani și care bîntuie steril coșmarurile occidentale. Nici o revendicare teritorială n-ar mai fi posibilă într-un spațiu fără frontiere. Vestul ar putea, nestăvilit, finanța iluzia unei superiorități devenite fără sens. Conflictul sîrbo-croat s-ar stinge de la sine, explozia Cehoslovaciei ar fi anulată, Transilvania ar redeveni (?) un "spațiu de complementaritate", frontiera Oder-Neisse n-ar mai îngrijora pe nimeni, etc. Europa s-ar transforma în ceea ce n-a reușit niciodată să fie: un tern paradis de bunăvoîntă și de uniformitate.

Să-i fie dat oare României privilegiul îndoielnic de a deveni prima încăpere a acestei construcții? Autorul acestor rînduri a scris-o - cu speranța de a se înșela! - acum doi ani. Avantajele pe care ea le-ar obține aderînd la CSI sînt greu de imaginat; în schimb, neajunsurile - printre care trebuie considerate, în primul rînd, cele morale - risca să fie imense și ireparabile.

Alții, însă, ar avea mult de cîștigat. În primul rînd, promotorii mai mult sau mai puțin obscuri ai paneuropenismului total. Apoi Bulgaria (să nu uităm că Jelio Jeleu a obținut o slabă majoritate datorită votului minorității turcești!) și eventual Serbia - amîndouă găsind astfel o punte spre centrul lumii slave. Dar, mai presus de toate, ar cîștiga Rusia. Ea și-ar lărgi considerabil - și, pentru prima oară, în mod democratic! - suprafața europeană, ceea ce, în situația ei geografică, nu e neglijabil; în plus, nu ar fi obligată să renunțe la prezența Basarabiei în cadrul CSI; apoi, ar prinde Ucraina ca într-un clește, condamînd-o să rămînă, dincolo de orice posibile veleități, în miezul noii structuri; în sfîrșit, experiența ar crea un precedent utilizabil în alte regiuni, cum ar fi Afganistanul... Imperiul exterior s-ar putea reface și nimeni n-ar mai avea de ce protesta.

E cert că *dacă* toate acestea fac parte dintr-un plan, România ar trebui cu orie preț să evite rolul nefast de prim exemplu în aplicarea lui. Altminteri, ea ar aduce o formidabilă insultă propriei sale istorii. E drept că n-ar fi prima de la o vreme încoace...

Radu Portocală

"În momentul de față, dl. Iliescu - doar în scopul de a se salva pe sine - este pe cale să tîrască România într-o alianță fatală în cadrul Comunității Statelor Independente". În încercarea de "a-și asigura spatele cu sprijin răsăritean, președintele Iliescu descurajează tendințele legitime de unificare a Basarabiei cu România". (DOINA CORNEA, "România liberă".)

UN ROMÂN ÎN CALENDAR

În 11 februarie a.c., în cadrul programului de conferințe al Casei Românești, directorului Institutului "Vladimir Ghika", dl. Pierre Hayet, a vorbit despre "Vladimir Ghika - homme de lettre et homme de Dieu". Conferențiarul a refăcut, în articulațiile sale semnificative, destinul exemplar al celui pentru care se întocmește astăzi dosarul de beatificare.

Biografia Monseniorului este în mare cunoscută: descendent din 10 voievozi care au domnit pe tronul Moldovei sau al Țării Românești (bunicul, Grigore Ghika, fusese ultimul Domn al Moldovei, partizan declarat al Unirii), crescut în mediul înaltei diplomații (tatăl a fost ministru plenipotențiar la Constantinopol, Petersburg și Paris, iar fratele său Dimitrie, ambasador al României la Roma), cu studii de drept și politice în Franța, Vladimir Ghika, la 1 aprilie 1902 "s-a făcut catolic ca să fie un mai bun ortodox". La 30 de ani (era născut în 1873, de Crăciun), Vladimir Ghika urmează Institutul Dominican Santa Maria Sopra Minerva din Roma, luându-și doctoratul în teologie.

Protonotar Apostolic, din 1931, Vladimir Ghika este nu numai autorul, în vremea studiilor, a 3000 de pagini (încă nepublicate) despre relațiile Vaticanului cu Țările Românești dar și un eficient diplomat al Sîntului Scaun.

Activitatea sa misionară dă seamă de o extraordinară energie - de la ctitoriile spitalicești din România, cu sprijinul surorilor vincentine dar și al doctorului N. Paulescu, începînd cu anii premergători primului război, pînă la construirea spitalului modern din Piața Aviatorilor, St. Vincent de Paul (naționalizat și numit apoi dr. C. I. Parhon!), de la implantarea unei congregații carmelite în Japonia, pînă la evanghelizarea pe care o face, trăind într-o baracă, printre dezmoșteniții din Villejuif, lângă Paris. Monseniorul Vladimir Ghika, de o vastă cultură lumească și teologică, apropiat de cei mai mari gînditori ai secolului, circulînd, ca prinț din naștere și prinț al Bisericii, în toate mediile intelectuale și printre mărimile acestei lumi, este arestat la București, în 18 noiembrie 1952. Peste un an, în 1953, va avea loc procesul, unde, cu fermitate, vrea să se apere singur. A murit la Jilava, în 16 mai 1954. Revenise în țară, în 1939, doar pentru o vacanță. N-a mai plecat, dăruindu-se întîi refugiaților polonezi, apoi vizitînd închisorile, unde se aflau și comuniștii care-l vor întemnița. Activitatea lui se desfășoară în țara mai ales în rîndul clerului greco-catolic, colaborînd cu monseniorul Aftenie și cu părintele Chinezu. În vremea secetei trimite ajutoare la Mînaștirile din Moldova..

Direcțiile de cercetare, revelate de conferința dlui Pierre Hayet, ar fi studiul imensei sale corespondențe, recuperarea scrierilor sale, răspîndite prin reviste (de la "Convorbirile literare", revista lui Titu

Maiorescu, pînă la polemica cu Baba Novac din "Epoca", atestînd verva sa pamfletară), reconstituirea relației și corespondenței cu Panait Istrati, cea a activității sale de diplomat la Vatican. Se impun, de asemenea, demersuri energice pentru obținerea dosarului de la Securitate, grăitor nu doar pentru întreaga prigoană a mediilor catolice și greco-catolice, dar mai ales pentru dosarul de beatificare al Monseniorului.

Alături de dl. Pierre Hayet se afla Alexandru Ghika, președintele Casei Românești, gazda întîlnirii. Nepotul de frate al Monseniorului asculta impenetrabil, călătoria în amintire rămînînd o supoziție...(1)

Dacă în Franța au apărut cîteva cărți consacrate Monseniorului Vladimir Ghika (2), în România, amintirea lui, conservată cu evlavie, nu a ieșit din clandestinitate decît pentru a fi incifrată caricatural în personajul Monseniorului Valentin de Băleanu, din "Scrinul Negru" de G. Călinescu. Nu era doar o complezență față de autorități. Dacă tăcerea lasă victimei întreaga demnitate a interzicerii, persiflarea, mai ales sub semnătura unui idol al tineretului din acei ani, poate fi mai distructivă în voința și eficacitatea ei. În paranteză fie spus, "episodul" acesta, ca și evocarea rezistenței din munți, din același roman, sub semnul derizoriului, pune încă odată problema responsabilității morale, direct proporțională cu cea a prestigiului.

Printre eforturile de arheologie morală care se operează acum în țară, să amintim ca anul trecut, Editura Crater a publicat, sub semnătura lui Ștefan Nicolae, o primă prezentare, după știința noastră, intitulată "Monseniorul Ghika, apostol și martir", evocare însoțită de o bibliografie orientativă și o antologie de meditații.

Restituirea vieții întru credință și a operei întemeietoare a Monseniorului Ghika, în toată complexitatea și anvergura lor, cere reunirea unor specialiști în mai multe domenii: istorie, teologie, literatură și filosofie românească dar și franceză. O vastă întreprindere de iubire, de competență dar și teritoriu formativ. Ca încă un dar al Monseniorului...

A.C.

(1) "Mătușa mea Elisabeta, soțul ei (Dimitrie, tatăl lui Alexandru Ghika, n.n.) și cumnatul ei, abatele Vladimir Ghika alcătuiau societatea cea mai agreabilă ce se poate închipui, toți trei fiind la fel de spirituali și cultivați. În special abatele (care-și instalase o capelă pentru a putea celebra în fiecare zi liturghia) avea cunoștințele cele mai vaste în domeniile cele mai variate: filosofie, chimie, muzică, arheologie, istorie și anecdotică, matematici etc. Improviza în chip plăcut la orgă și la pian și picta cu talent. Avea o slăbiciune pentru glumele cele mai riscate, ceea ce producea un savuros contrast cu temperamentul său profund mistic și aspectul său de sfîni franciscan.." (Matyla Ghika)

(2) Michel de Galzain, "Une âme de feu - Monseigneur Vladimir Ghika"; Jean Daujat

"L'Apotre du XX-e siècle - Monseigneur Ghika"; Elisabeth de Miribel, "La mémoire des silences - Vladimir Ghika 1873-1954"

CASA ROMÂNEASCA (președinde Alexandru Ghika, vice-președinde, Neagu Djuvara, vice-președinde Alde Lupașco-Massot) este o asociație culturală (legea 1901) care își propune menținerea vie în memorie a patrimoniului nostru cultural prin: organizarea - împreună cu CENTRUL ROMAN DE CERCETARI - a unor conferințe de istorie, literatură, istoria artei, lingvistică etc; a unor expoziții de pictură, sculptură, artă populară; mărirea și întreținerea fondului bibliotecii, numărînd actualmente 5000 de cărți (românești sau privitoare la România și o colecție de publicații românești); susținerea legăturilor dintre oamenii de cultură din țară și cei din diaspora; participarea la alte manifestări românești sau franco-române. Asociația noastră funcționează prin benevolat și nu are alte resurse decît cotizații și donații.

APELUL CASEI ROMÂNEȘTI

Dragi prieteni, asociația noastră se străduiește să obțină un local mai încăpător pentru a putea instala biblioteca, organiza conferințe, reuniuni, expoziții, un spațiu nu numai pentru noi cei de aici, ci și pentru întîlniri cu cei din țară. Trebuie să avem unde-i primi!

Rezultatele demersurilor întreprinse sînt strîns legate de fondurile de care dispune Casa Românească, ea neavînd alte resurse decît contribuțiile benevole ale prietenilor săi. Apelăm la generozitatea dvstră și vă rugăm să ne înapoiați buletinul de mai jos, împreună cu donația ce veți crede de cuviință și pentru care vă mulțumim anticipat.

Doresc să aduc sprijinul meu Casei Românești în calitate de:

Membrii aderent200Fr sau mai mult
Membrii donator.....500 Fr sau mai mult
Membrii binefăcător... 2000 Fr sau mai mult

Alătur un cec libelat La Maison Roumaine
Pentru fiecare contribuție veți primi o atestare ce permite o reducere de impozit.

N.B. Primăria ne promisese în urma cu doi ani un local corespunzător nevoilor noastre, nu și pungi. Să nu mai ratăm încă o propunere. Totul depinde de dvstră! Dorim să vă simțim cît mai prezenți, cît mai implicați în existența Casei Românești.

Mulțumind revistei Lupta pentru publicarea apelului, vă rugăm să ne citiți și să ne răspundeți.

Casa Românească

MEMORIA

Revista gândirii arestate

Numărul 3 se deschide cu un monolog al filosofului Petre Țuțea - care s-a stins de curînd. Duhul lui a bîntuit în anii dictaturii, perpetuat de o oralitate iscoditoare, ironică, fundamentată pe speranța creștină și neîncrederea în aparențele istoriei, școală a cuvîntului liber de prejudecăți și teamă. Acest monolog adună într-o simulată dezordine, interpretări abstracte și fapte concrete, restituie viziunea sa unică asupra politicii, revoluției, omului ca proiect și devenire. Succesiunea clișeelelor fotografice restituie filmic expresivitatea chipului, a gesticulației acestui personaj emblematic care a fost Petre Țuțea pentru destinul elitei intelectuale românești. Urmează o listă a scriitorilor care au făcut temniță politică, listă care ar trebui și corectată și completată.

Nucleul revistei continuă să fie reconstituirea "experienței" Pitești, de data aceasta cu un fragment din mărturia lui Grigore Dumitrescu despre Camera 4 Spital, unde timpul a încremenit în oroarea crimei pentru 55 de tineri aflați în plină reeducare.

În același număr mai aflăm mărturia doctorului Ion Jovin, închis pentru culpa de a fi fost medicul lui Iuliu Maniu. Mărturia Monicăi Sevescu, condamnată la munca silnică pe viață în 1959 evocă martiriul Ecaterinei Bălăcioiu-Lovinescu, soția lui Eugen Lovinescu, arestată la 71 de ani și care s-a stins în închisoare, "fără asistență medicală", cum suna pedeapsa. Refuzase șantajul de a-i scrie Monicăi Lovinescu la Paris, pentru a-i sugera ca, în schimbul salvării sale, să se apropie de autoritățile comuniste!

Un episod care depășește prin implicațiile sale revelatoare spațiul suferinței românești este mărturia doctoriței Rodica Bircle-Marta. Tatăl său, Alexandru Bicle, medic legist, a participat, în 1943, din partea României, la anchetarea gropilor comune de la Katyn. La venirea sovieticilor, vînaoarea dr. Alexandru Bicle, ca martor al crimelor staliniste, declanșează un scenariu al prigoanei pentru întreaga sa familie. De altfel, textul este publicat la capitolul "Al doilea cerc al suferinței", cercul inocenților care plăteau pentru așa-zisul "vinovat".

Sub semnătura filosofului Anton Dumitriu, o mărturie cu un titlu provocator în contextul revistei: "Rîsul". Rîsul provocat în plină tragedie de revelația bruscă, ca o radiografie, a absurdului, rîsul ca reacție filosofică și tămăduitoare, restabilind ierarhia inversată brutal.

Numărul mai cuprinde poezii din închisoare de Radu Gyr, continuarea studiului despre Basarabia, semnat de istoricul Paul Cernovodeanu, un capitol despre exilul artiștilor plastici, semnat de Ionel Jianu, traduceri din Berdiaev, Vaclav Havel, Mahatma Gandhi, David Satter. În încheiere, "Catalogul" celor uciși în închisoare, deschis din primul număr al revistei, și rubrica "În căutarea omului pierdut".

Numărul 4 este un strigăt de alarmă. Pe fondul îndoliat al copertei, întrebarea: "Moartea culturii românești?" și indicația: "acest număr ar fi trebuit să conțină 144 de pagini" Într-adevăr, el nu conține decît o scrisoare semnată de redactorul-șef al revistei, scriitorul Banu-Rădulescu, scrisă de mînă. Unica mașină a redacției, compusă din doua persoane, ... s-a stricat. Uniunea Scriitorilor, care editează revista, este în imposibilitate de a mai plăti tiparul și hîrtial...

FUNDAȚIA CULTURALĂ MEMORIA

La București s-a constituit **Fundația Culturală "Memoria"** (str. Intrarea Noptii, 7 78159 București; tel. 50 80 44/59 65 63). Ea își propune dezvăluirea opresiunii la care a fost supus poporul nostru, spiritualitatea românească mai ales, în regimul comunist, sa readucă în circuitul cultural universal operelor marilor personalități care, în toată această perioadă, au fost împiedicate sub diverse forme, să-și afirme valoarea etc. Între multiplele sale acțiuni, fixate prin statut, **Fundația Memoria** își propune, drept obiectiv prioritar și urgent susținerea periodicului "Memoria" - revista gândirii arestate" (Calea Victoriei 133 71102 București), ca sa poată apărea în continuare și apariția să aibă un ritm regulat.

Președintele Fundației este scriitorul Banu-Rădulescu, vicepreședinți sînt: poetul Șt. Augustin Doinaș și teoreticianul literar Adrian Marino.

Cei care vor să sprijine nobilul efort de reconstituire și publicare a adevărului despre universul concentraționar din România sub regimul comunist, își pot trimite contribuția la Banca Comercială Română (BCR) - Filiala din str. Londra, 10, Sector 1 București): cont în lei - 4510101253; cont în valută - 4721. 3.1600160

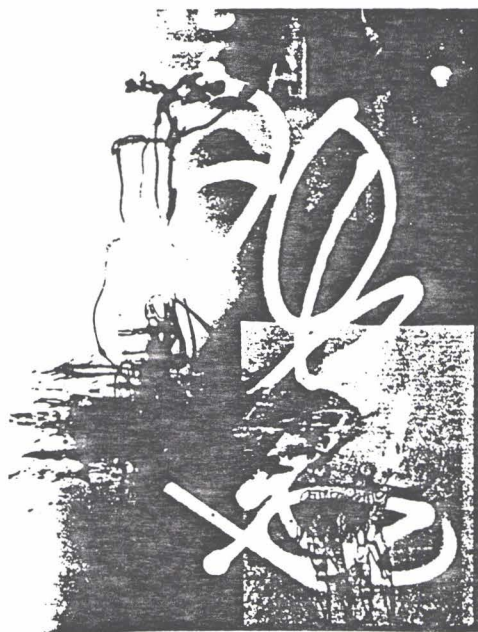
Revista "22" publică în ultimul număr primit la redacție - 5 (106) -, un fragment, tradus din cartea "Lost Steeps". Autoarea, Adriana Georgescu, în anii imediat următorii ocupației sovietice, era tînără avocată și șefa de cabinet gen. Rădescu. A fost arestată, anchetată și condamnată într-un lot de tineri

"teroriști", liberată și arestată din nou, a reușit pînă la urmă să fugă, stabilindu-se în Anglia. Fragmentul povestește prima anchetă, din anii 1945-46, condusă cu ferocitate de Nicolski. Era acuzată că face parte dintr-o organizație clandestină în care erau "implicați" Iuliu Maniu, Țețu, gen. Rădescu, Vintilă Brătianu, Mihai Fărcășanu, Mircea Ioanițiu, toți liberi la acea dată. "Omul-șobolan", cum îl numește autoarea pe Nicolski, voia să o transforme în unealta arestării capilor politici și în compromiterea Regelui. Era torturată să semneze o declarație cu "scopul" organizației, care ar fi fost: "să suprima pe toți capii democrației noastre instaurată datorită luptelor și sacrificiilor poporului și să arunce țara în ghiarele fascismului". Fără comentarii.

O singură observație: în vreme ce oamenii politici români mai credeau că anglo-americanii vor împiedica abuzurile sovietice, gen. Nicolski pregătea, în beciurile sinistrelor anchete, suprimarea lor.

"Expres Magazin" din 11 februarie, publică un interviu cu Lucia Hossu Longin, realizatoarea serialului Tv "Memorialul durerii", care a început în august 1991 cu închisoarea Jilava. Pe vremea aceea nu se știa că Nicolski se află în țară. S-a aflat ca locuiește pe strada Olga Bancic, nr. 7, prin Oficiul de pensii. Lucia Hossu Longhin a filmat două ore de discuții cu Nicolski, spion sovietic, parașutat în Basarabia, care a funcționat la București ca șef al Departamentului anchete pînă în 1960. Nicolski, care se declară "comunist convins", relativizînd cu ciudă: "Cine se gîndea în 1953 că va veni 1989?", a amenințat-o pe realizatoarea serialului cu "darea în judecată" (în publicația clujeană "Nu")

.A.C.

Mircea Valeriu Deac

□ Pe 21 ianuarie trebuia să aiba loc vizita la București a ministrului de externe al Franței, Roland Dumas. Numai cu trei zile înainte, ea a fost contramandată. Ziarul "Cuvîntul" (nr. 3/1992) a descoperit posibila cauză a acestei escale amânate: efectul unui raport al ambasadorului Franței, Renaud Vignal. Dacă un prim raport (publicat în "România liberă") fusese favorabil puterii, determinînd vizita președintelui francez, acum, după mai mult de un an, raportul (publicat de "Cuvîntul" în nr. 4, ian.-febr. 1992) este defavorabil puterii, mai ales președintelui Iliescu. Este subliniată "presa proastă în străinătate datorită celor trei M (minciună, manipulare mineri)", "imaginea unei țări care, mai puțin decît celelalte, a rupt-o cu ordinea comunistă". Cităm: **" P e r m a n e n t i z a r e a c o m p o r t a m e n t u l u i a b u z i v a l s e c u i ș t i l o r c a r e s e p r e t e a z ă l a a m e n i n ț ă r i t e l e f o n i c e , d e s c h i d e r e a c o r e s p o n d e n ț e i p e r s o n a l i t ă ț i l o r p r e c u m D o i n a C o r n e a (a m c o n s t a t a t - o a c u m 1 5 z i l e l a e a , l a C l u j) , l a m a l t r a t ă r i n e r e v e n d i c a t e , b i n e c i n ț e l e s , a z i a r i ș t i l o r d i n o p o z i ț i e . Ș i m a i d e m i r a r e e s t e f a p t u l c ă i n l u p t a p e n t r u p u t e r e c a r e - l o p u n e f o s t u l u i s ă u p r i m m i n i s t r u , p r e ș e d i n t e l e a s t r i n s i n j u r u l s ă u c e i m a i c o m p r o m i ș i ș i , f ă r ă i n d o i a l ă , c e i m a i e f i c a c e d i n t r e ș e f i i f o s t e i s e c u r i t ă ț i , c a r e s e s i m t i n a c e s t f e l p r o t e j a ț i "** etc.

□ Revista "Cartel" (Constanța) - s-a ocupat de proveniența consilierilor prezidențiali, constatînd selectarea lor dintre securiști și absolența de Ștefan Gheorghiu. Printre ei, colonelul Ardeleanu, fost ofițer la Direcția I a Securității, s-a ocupat de supravegherea disidenților și foștilor membri ai partidelor istorice; gen.-maior Vasile Pancea, fost atașat militar în Franța și Italia, fost om de cabinet al Elenei Ceaușescu, dizgrațiat pentru matrapaslicuri cu valuta și readus în serai, la Iliescu, de gen. Militaru. "Telegraf", tot din Constanța, publică mai nou lista informatorilor fostei Securități. Unul dintre ei: senatorul Gh. Dumitrașcu.

□ Relațiile cu fostele țări din CAER au fost evocate, la o conferință de presă a dlui Cîtin Fota - ministrul comerțului și turismului. Relațiile comerciale cu Federația Rusă se vor desfășura acest an pe bază de devize convertibile, importînd: gaze naturale, țitei, cărbune brun, azbest, cauciuc sintetic, cherestea. Cu Bulgaria, care are față de România un sold pasiv

de 18 milioane de ruble ce va fi acoperit în special prin livrarea de tractoare, unele agricole, produse electronice, s-a semnat un acord comercial pe 1992-1995. România are un acord cu Ungaria privind comerțul și plățile, fața de care are un sold pasiv de 26,3 milioane ruble transferabile, ce va fi acoperit prin livrări de mărfuri. Soldul pasiv față de Cehoslovacia, de 145 milioane ruble, a fost stins prin livrarea unor nave românești. România are un fond pasiv cu Polonia de 70,9 milioane ruble care va fi lichidat tot prin livrări de mărfuri. Albania are un sold pasiv cu România de 10 milioane ruble transferabile, această țară cerînd ca relațiile să continue tot în ruble, nu pe devize. Un interes special acordă România Ucrainei, unde partea română are o investiție de 782 milioane ruble, rambursarea urmînd să se facă prin livrarea de materii prime.

□ De cînd Banca națională Română (BNR) a hotărît, la 11 nov. 1991, că totalitatea valutei pe care întreprinderile le obțin din export va fi transferată în lei, însușind și cele 700 milioane dolari care erau în conturile întreprinderilor de stat, banii intră din ce în ce mai greu. Primul ministru Stolovan se plîngea că nu se știe unde sunt cele 900 de milioane de dolari, corespunzător produselor exportate în decembrie și ianuarie.

Ca remediu, BNR a decis ca, începînd din 10 februarie, orice marfă exportată să dea loc unei declarații de valută încasată, care să permită controlul repatrierilor.

Și astfel, cu pași mici și unii mai mari, revenim la tehnicile dinainte de 22 Decembrie 1989. Singurele pe care par să le înțeleagă actualii responsabili economici și financiari de la București.

□ La 27 ianuarie 1992, numărul șomerilor depășea 430.000 de persoane, dintre care 312.838 "aflați în plată", 40.367 cu plata suspendată, fie că găsiseră sau nu de lucru și 73.195 fără nici un ajutor. La aceștia se mai adaugă 85.516, care au depășit "cele 6 luni de plată" și nu au cerut încă reînnoirea. O săptămîină mai tîrziu, șomerii "aflați în plată" ajunseseră la 323.320.

□ Pe 13 februarie, reprezentantul Uniunii Romilor din România, sociologul Nicolae Gheorghie, a fost primit la Matignon, sediul guvernului francez. Proiectul de integrare socială, elaborat de Uniunea Romilor din România, se afla

CASA ROMANEASCA CENTRUL ROMAN DE CERCETARI DIN PARIS

DI DUMITRU ȚEPENEAG prezintă "Les nouveaux cahiers de l'Est" - nr. 3. Les sans pouvoirs", sîmbătă, 7 martie, orele 18, la Misiunea Catolică Română - 38, rue Ribera (75016), Mo. Jasmin.

Poeta și jurnalista MARIANA MARIN va avea o întîlnire publică de lectură în cadrul seminarelor de limba română de la Universitatea Paris IV (UFR - italiană și română) cu tema: POEZIA IN ROMÂNIA: ACT DE REZISTENȚA.

Întîlnirea, la care va participa și editorul SAMUEL TASTET, directorul Editurii *Esie* din Paris, va avea loc vineri, 28 februarie, orele 18,30, la Grand Palais (Cours de la Reine - 75008 Paris), sala 12 (parter stînga).

printre cele 6 proiecte din lume premiate de Comisia Internațională a Drepturilor Omului. Proiectul, bine articulat și formulat, pomeste de la principiul că problema romilor este una globală a Estului, nu doar specifică României. Autorii proiectului au știut să asimileze consultările avute la Geneva și viziunea europeană, devenind parteneri prețioși în spinoasa problemă a minorităților din Est.

□ Pe 8 februarie a fost lansată, la sediul PNȚcd din București, cartea **Piața Universității** (Editura R.). Redactorul coordonator Gh. Dumbravă a strîns între coperțile cărții de 228 de pagini de relații, interviuri, profesiuni de credință, declarații și comunicate, inclusiv cuvîntul lui Iliescu mulțumind minerilor.

□ Începînd din 19 februarie, fronzela la magazinele de stat, costă 20 de lei. La cele particulare, 50 de lei.

NATURALIZARI

"Journal Officiel", din 9 și 15 februarie 1992 publică numele următoarelor persoane, originare din România, care au obținut naturalizarea franceză: Chis Călin Leontin, născut la Cluj, Lucia Chis (n. Blotor), născută la Seica Mare; Gheorghie Georgescu, născut la Albești, Angelina Georgescu (n. Andronescu), născută la Ploiești; Pavel Ilarion, născut la Baia de Arama; Ileana Ștefănescu, născută la Spantov; Ecaterina, Rodica Verban (n. Manolescu), născută la București, Mîrina Gabriela Verban și Laura Cristina Verban, născute la București; Radu Lungu, născut la București.

DECESE

Av. Violeta Varlaam; av. Ilie Matei; Seit Bilal; Elena Crlig; Ctin Donoică; Ion Medrea; ing. Simion Cohen; Tutzy Georgescu; Bălașa Butan; Traian Constantinescu; Nacu Tache; Ion Grigore; Puiu Dragne; ing. Peicovici Stoian; Stela Popescu (Bondoc); col. (r) Mușescu Nicolae; Lucreția Drocan; comandor Constantinescu B. Petre; Boca Cosma; prof. Elena Antonescu (Vasilii); col. (r) av. ing. Tănase Gheorghie; Maria Strîmbeanu; Ștefan Dragoș Tăbăcaru; ing. gral. mr. av. (r) Anton Marin; Marin Boboc; Maria Nedeluș; Dumitra Vlăsceanu; ing. Mircea Reus; farm. Iordănescu Romulus Ctin; col. (r) Negoescu Ioan; Ioan Popuș; Petrescu Vasile; preot paroh Petre Opreșcu; Siscu Podsudek; Eduard Karol Petritzeșilka; av. Valer Crișan; presbiteră Ana D. Popescu; col. (r) Ioan Negoescu; Maria Nichifor; Ioan Toma Georgescu; dr. Munteanu Paula; Sabău Vasile; Trasan Gădea; Elena Nicolau; col. (r) Blănuș Victor; Rodica Rădulescu Stanca; Jean Berza; Filofteia Nedea; Melania Mandache (Ivanuș); ing. Ion Moisescu; prof. dr. Gh. Bucur; av. Ioan Lupescu; col. (r) art. Gheorghie Ion; Geta Beldie; dr. chim. Melania Bozesan; dr. Paula Zilinski; Zare Agopian; ing. Victoria Zăvoi; Emma Mitrache; presbiteră Ana D. Popescu (Gogiulescu); Nicolae-Genica Paveliu; Ion Năstase; ing. Moșteanu C. Constantin; Ion Năstase.

le combat

Directeur: Michel Korné 22/02/92
ISSN 1148 - 7321

NUMERO 177

TARIF D'ABONNEMENT ANNUEL

En Francs Français:		En d'autres monnaies, le tarif est majoré des frais bancaires d'encaissement comme suit. DEM 100 - CHF 90 - GBP 35
FRANCE	FRF 250	
EUROPE	FRF 300	
Par avion :		
AMERIQUE		
AMERIQUE DU NORD	FRF350	USA 60 ou équivalent
ISRAEL		
AMERIQUE DU SUD		
ASIE	FRF 450	USA 70 ou équivalent
AUSRALIE		
125 Bureaux de la Colline - 92213 St-Cloud-France		
Tel. (33-1) 46020540 Telefax (33-1) 46 02 14 37 - Tlx 633520 F		
Commission Paritaire N° 65481 - CCP. : 11 341 71 A Paris		

LES PROFITEURS DE LA TRANSITION

par Michel Korné

La Roumanie a unifié ses cours de change le 11/11/91. Elle a remplacé l'ancien cours officiel de 60 lei, le Dollar U.S.A., qui s'appliquait à 80% des importations, notamment les matières premières et l'énergie, aussi bien que le cours libre interbancaire, qui s'appliquait aux autres 20% d'importation de produits de consommation et fluctuait entre 280 et 350 lei par U.S.D., par un cours unique fixé à 180 lei par U.S.D. ce cours est arrivé à 198 lei en février.

Cette mesure avait été longtemps retardée par le précédent gouvernement, qui négociait des emprunts internationaux, pour pouvoir la mettre en oeuvre, et réaliser la convertibilité du lei. Elle a été prise sans que la Roumanie ait obtenu ces crédits, alors même que 750 millions U.S.D., déjà promis par les organismes internationaux, étaient bloqués à la suite de la randonnée des mineurs, en septembre, à Bucarest.

Début novembre la C.E.E. débloquait un prêt de 500 millions U.S.D. représentant la moitié du milliard de dollars que le groupe des "24" avait accordé il y a six mois à la Roumanie.

En fait, la Roumanie avait besoin d'importer avant fin mars 1992, des matières premières et de l'énergie pour 1,8 milliards U.S.D. et de la nourriture pour 1,3 milliards, soit, 3,1 milliards U.S.D. Les exportations roumaines ne couvraient que la moitié de ce montant laissant un déficit d'environ 1,5 milliard U.S.D.. Ce déficit ajouté à celui de l'année 1991 portera le déficit total à la fin de l'hiver, à 3 milliards U.S.D. La somme est importante et représente dix mois d'exportations. Elle est toutefois inférieure aux déficits accumulés par d'autres Etats de l'Europe du Centre.

En Roumanie l'unification des cours de change a créé la panique. Les magasins ont été dévalisés et au marché noir, le dollars s'est retrouvé dès le lendemain à 260 lei. Il a depuis atteint 380 lei. L'unification des cours a échoué nonobstant la

dévaluation des deux tiers du Lei. La monnaie roumaine n'a plus que 8% de la valeur qu'elle avait il y a deux ans.

Lors de la dévaluation, les entreprises d'Etat soi-disant "privatisées" ont perdu 700 millions U.S.D. convertis d'autorité par l'Etat dès le 11 novembre à 180 lei. Cela a accru la masse monétaire interne de 125 milliards de lei accélérant d'autant l'inflation. Pour absorber cet excédent le gouvernement a procédé à des hausses de prix...

Interrogé par le Combat lors de sa conférence de presse du 20/11 à Paris, le Président Iliescu expliquait que ces mesures avaient été exigées par la Banque Mondiale et le Fond Monétaire International ajoutant:

"On a discuté beaucoup sur ces mesures même avec les experts du Front Monétaire International. La mesure quand même était nécessaire parce que ce double cours de la monnaie roumaine a créé des blocages, en ce qui concerne l'importation par exemple et les exports. 80 % des importations, ce sont des importations centralisées, le minerai de fer, le charbon cokéfié, le pétrole, le coton et encore les autres, qui sont utilisés par toute l'industrie, par toute l'économie roumaine et c'était centralisé, cela veut dire c'est tenu par le budget d'état.. Par la pratique, (en ce qui concerne les exports, 50% des devises qui sont obtenues, sont retenues par les entreprises et seulement 50% entrent au budget), c'était créer un déséquilibre. Les exportations ne pouvaient pas couvrir les importations et les exports, souffrent maintenant du manque de l'énergie.

Le deuxième aspect, c'est une parité différente, 60 Lei pour un Dollar ou 300 Lei dans le marché libre, c'est un déséquilibre général des activités financières, commerciales, etc...et c'est une des mesures essentielles de la réforme économique pour créer la convertibilité interne

comme la première phase, et la convertibilité extérieure dans la deuxième phase.

Alors tous les organismes internationaux, la Banque Mondiale et le Fond, que nous sommes obligés d'appeler pour leur soutien, ont recommandé cela et ils sont prêts à soutenir financièrement cette activité. Cela veut dire que c'était une nécessité absolue pour le règlement de l'activité économique normale et c'est une des mesures essentielles qui est encadrée dans le processus général de la réforme économique.

En ce qui concerne certaines difficultés qui sont apparues, pour les étrangers, on va résoudre les problèmes d'une manière, je pense, concrète et lundi il y avait une réunion au gouvernement avec les banques pour analyser tous ces problèmes qui étaient posés par des banques étrangères et des compagnies étrangères et aujourd'hui, il y aura une deuxième réunion pour les autres aspects.

J'ai eu quelques informations de cela, d'ici et de Bucarest encore. On va régler les choses."

Cet amalgame entre la demande du F.M.I. de réaliser la convertibilité du Lei qui devait être d'ailleurs réalisé depuis près d'un an, au 1/1/1991, et les modalités appliquées par les autorités de Bucarest, reflète bien les ambiguïtés caractéristiques du premier représentant de ces autorités.

Nonobstant les critiques apportées au gouvernement Roman, qui a été sans aucun doute responsable de ce déficit, la Roumanie reste le pays le moins endetté de l'Europe du Centre et de l'Est.

Dans ce contexte, les attaques du quotidien gouvernemental Adevarul de Bucarest, contre l'ex-premier ministre, surprennent d'autant plus que sa politique, que nous avons plus d'une fois dénoncée comme

Suite page 11 →

nuisible et démagogique, avait été soutenue par tous les journaux et les gens du pouvoir car elle leur a indubitablement profité. Elle leur a permis de s'approprier des propriétés immobilières et les entreprises les plus rentables, privatisées par l'Etat.

Ainsi les attaques ne s'expliquent que par la querelle entre Roman et Iliescu, soutenu par les chefs de l'armée et par le Service Roumain d'Information (S.R.I.), qui regroupe les anciens de la Securitatea de Ceausescu. Certes, l'ex-général Stanculescu, un des principaux représentants du clan militaire dans le précédent gouvernement, ne fait plus partie du nouveau gouvernement dirigé par Theodor Stolojan, et son ministre de l'économie et des finances est un libéral. Toutefois, la politique économique n'est guère décidée par ce ministre dont l'appartenance libérale constitue un paravent mais non pas une garantie.

Aussi la vieille querelle du choix des orientations économiques reprend là où elle s'est arrêtée à l'époque où l'ex-général Stanculescu était ministre de l'industrie.

Stanculescu préconisait en juin 1991 de "retechnologiser" (remoderniser) les principaux secteurs de l'industrie lourde ; métallurgie, industrie mécanique, aviation, etc, hérités de l'époque Ceausescu. La "remodernisation" était d'ailleurs un euphémisme car même lors de leurs constructions, il y a vingt ans, ces usines n'ont jamais été des usines de pointe. Elles ne le seront pas plus à l'avenir par manque de matière première, d'énergie et de tradition technique (voir le Combat N. 166 du 22/7/91).

Les tenants de l'ancienne Nomenklatura les défendent et la presse gouvernementale fait campagne dans ce sens et s'en sert pour tirer à boulets rangés sur l'ancien premier ministre.

L'industrie aéronautique roumaine lui a servi récemment de prétexte. Adevarul affirme que cette industrie pouvait rivaliser avec celles de pointes et que la Roumanie aurait perdu bien des dollars dans l'achat de l'Airbus pour ne pas avoir demandé que certaines pièces soient fabriquées par sa propre industrie aéronautique." Cela n'a même pas été demandé" auraient déclaré des représentants de l'Aérospatiale.

Comme tout le monde sait en Roumanie que cet achat a été signé par Petre Roman, l'attaque vise l'ancien premier ministre accusé de corruption.

Le problème des investissements est lié à celui des crédits que la Roumanie espérait obtenir, environ 3 milliards U.S.D. par an, pendant plusieurs années, soit près de 10 milliards U.S.D., sur trois ans.

Ces crédits destinés à "remoderniser" les anciens dinosaures économiques, ne risquent que d'accroître la dette extérieure sans espoir de créer une économie compétitive.

Des emprunts garantis par l'Etat roumain n'auraient de sens que s'ils servaient à créer l'infrastructure de routes, télécommunications, hôpitaux, écoles et voiries urbaines et rurales indispensables pour permettre au pays de sortir dans les toutes prochaines années de l'état misérable dans lequel il se trouve.

A l'actuel taux de change, 10 milliards U.S.D. représenteraient près de 2000 milliards de lei sur trois ans, deux fois les rentrées budgétaires du pays pour 1992. Avec de tels investissements, il est probable que l'on pourrait résoudre le problème du chômage en transférant la plupart des personnes devant être licenciées vers de nouvelles activités.

Au fur et à mesure de la mise en place des nouvelles infrastructures des activités nouvelles pourraient se développer, aussi bien dans le secteur privé qu'en privatisant ceux des ateliers ou des secteurs de l'industrie étatique, qui sont viables.

Avant l'unification des cours de change le nouveau Premier Ministre avait déclaré que l'économie se trouvait dans une situation extrêmement critique mais que le surplus monétaire, imputable à l'inflation, aurait été absorbé. L'affirmation s'avère inexacte. L'inflation continue et lui-même prévoit de nouvelles augmentations de salaires, après celles qui ont déjà eu lieu en janvier.

Interrogé sur la possibilité d'une réforme monétaire par changement limité de la monnaie, Stolojan rejette cette solution en déclarant que "nous n'avons aucune raison de faire une réforme maintenant, à moins qu'à la fin de la période de transition, donc pas maintenant, nous disions qu'il y a eu une guerre et que les profiteurs de la transition sont apparus, comme les profiteurs de guerre. Mais ce n'est guère la cas."

Pareille remarque ne convainc personne mais prouve bien que le nouveau premier ministre, considéré initialement comme un technocrate sans trop d'attaches politiques, en a quand même conservé suffisamment pour rejeter la seule solution qui permettrait à la Roumanie de sortir vite de l'impasse. Mais une réforme

monétaire viserait en premier lieu ceux qui ont l'argent, c'est-à-dire l'ancienne nomenklatura.

Ayant écarté la réforme monétaire, Stolojan continuera à subventionner jusqu'au 1er mai 1992, c'est à dire après les élections prévues pour avril, certains produits alimentaires, les loyers, le chauffage et l'électricité dont certains des prix de revient sont dix fois plus élevés que les prix de vente. Après les élections la population paiera...

L'unification du cours ayant échoué ainsi que la quatrième dévaluation en 20 mois, nous assistons également au recul de la libéralisation puisque seuls les particuliers peuvent encore disposer librement des devises. Cette dernière disposition risque d'ailleurs de ne pas être maintenue.

Les entreprises qui exportent sont obligées de céder les devises qu'elles gagnent au taux du "fixing" qui est à la moitié de celui du marché libre. Pour racheter les devises lorsqu'elles ont besoin d'importer, elles doivent s'inscrire sur une liste d'attente, au même "fixing" et elles attendent encore à ce jour depuis décembre 1991.

Semblable mesure renforce l'arbitraire de l'Etat et les rares investisseurs étrangers qui auraient été prêts à placer leurs capitaux dans les entreprises roumaines, risquent de réfléchir deux fois.

Il ne faut pas croire qu'il s'agit d'une erreur due à la méconnaissance des lois du marché libre par des responsables formés à l'école du dirigisme étatique. Ces gens savent parfaitement ce qu'ils font. En décourageant les investissements étrangers ils comptent conserver non seulement le pouvoir économique et politique en Roumanie mais, obtenir également de l'étranger les crédits qui leur permettent de faire tourner l'organisme bureaucratique qui les nourrit et qu'ils font vivre.

Après cinq mois au pouvoir, il est clair que le premier ministre de gré ou parce qu'il accepte de rester le prisonnier d'Iliescu et des cadres du Service Roumain d'Information (S.R.I.), formés dans la tradition stalinienne, s'est contenté de dévaluer le Leu sans pour autant faire avancer la réforme économique comme il s'était engagé.

Même si les élections améliorent l'orientation politique du Parlement, voir même celle de la Présidence, aussi longtemps que ces cadres conservent la main mise sur les rouages de l'Etat et de son économie, la Roumanie aura du mal à entreprendre des vraies réformes.